

Z PRVNÍ RUKY

Zpravodaj společnosti Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.

LÉTO 2021

#vodavprvnilinii

5

KVALITA

Pitná voda v regionu má výbornou kvalitu

8

INVESTICE

Stavební sezóna v plném proudu

14

MÉDIA

Utajený šéf ve vodárenské společnosti

Vážení čtenáři,

Vážení čtenáři,

první polovina roku 2021 je za námi a vše zásadní, co se v naší společnosti během tohoto období dělo, se dozvíte v pololetní zprávě, kterou jsme v uplynulých dnech publikovali. Jak z podstaty zmiňovaného dokumentu vyplývá, reflektuje především čísla, hodnoty a výkonnostní ukazatele.

První polovina letošního roku ale byla mimořádná především z čistě lidského hlediska jak v pracovní, tak osobní rovině.

Naše země se potýkala s pandemií nového typu koronaviru. Ta si vyžádala desítky tisíc lidských životů, nemocí prošlo několik milionů lidí a situace měla dopad na prakticky všechny oblasti života každého z nás. Různí lidé toto náročné období prožívali různě. Nicméně nebrat ho v potaz prakticky nebylo možné.

V tomto kontextu chci připomenout, že přes veškerá omezení, změnu řady zažitých zvyklostí a pracovních postupů, které se nově řídily našimi pandemickými plány, jsme dokázali splnit všechny své úkoly, aniž by naši zákazníci zaznamenali cokoliv negativního v dodávkách kvalitní pitné vody a odvádění vody odpadní. A dokázali jsme to jen díky nasazení a odpovědnosti mých kolegů v provozech, ale i v technickém zázemí. Toho si velice vážím. Touto zkouškou naše společnost úspěšně prošla a náročné období odhalilo řadu nových skutečností, o nichž jsme předtím neměli důvod přemýšlet. Chceme a budeme je brát jako impulz pro další zlepšování a zefektivňování naší práce.

Jsem rád, že se situace díky postupujícímu očkování, postupnému budování kolektivní imunity a řadě dalších skutečností v létě výrazně zlepšila. A pevně věřím, že podzimní dny a návraty z dovolených a prázdnin nepřinesou další vlnu epidemie ve formě některé z jejích mutací.

Hezké letní dny!

Anatol Pšenička
generální ředitel

Obsah

Aktuálně	3	Provoz	15
Publikována pololetní zpráva		Revize štoly pod Oderskými vrchy	
Aktuálně	4	Služby	16
Zákaznická centra opět otevřena		Stavomontáž při výstavbě infrastruktury	
Provoz	5	Služby	17
Kvalita vody v regionu je výborná		Napouštění bazénů	
Region	6	Povodí Odry	18
Studujte vodárenství na VŠB-TUO		Nádrž Jelení prověřena	
Provoz	7	Odpovědnost	19
Ztráty vody na historickém minimu		Dobrovolnictví: Pomoc v místě katastrofy	
Investice	8	Inovace	20
Stavební sezóna v plném proudu		Soutěž zlepšovatelů zná vítěze	
Služby	11	Zaměstnanci	21
Zákaznická linka v době covidu		Mobily pro všechny	
Panorama	12	Zaměstnanci	22
Léto v provozech		Přednáška o vodě pro školáky	
Média	14		
Utajený šéf TV NOVA			

Zveřejněna pololetní zpráva

Byla zveřejněna pololetní zpráva SmVaK Ostrava komplexně shrnující aktivity společnosti během prvních šesti měsíců letošního roku. Během tohoto období se společnost stejně jako prakticky všechny segmenty života nejen v naší zemi potýkala s pandemií nového typu koronaviru a skutečností s tím souvisejících. Přes toto náročné období pro všechny zaměstnance se podařilo zajistit bezproblémové zásobování všech lokalit kvalitní pitnou vodou stejně jako odvádění a čištění vod odpadních.

Mírný pokles spotřeby

„Spotřeba pitné vody meziročně klesla o 1,29 %. Konečným spotřebitelům bylo dodáno 15,8 milionu metrů krychlových pitné vody (meziročně o 200 tisíc kubíků méně), dalším vodárenským společnostem bylo předáno téměř 9,1 milionu metrů krychlových pitné vody, což představuje meziroční pokles 1,5 % (téměř 140 tisíc kubíků),“ říká ředitel vododův SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Zatímco u domácností došlo meziročně ke zvýšení odběru vody o 69 tisíc metrů krychlových, u ostatních odběratelů k poklesu o 275 tisíc kubíků. Na tomto poklesu se podílelo i omezení výroby u průmyslových subjektů a omezení služeb z důvodu pandemie nového typu koronaviru. Domácnostem bylo prodáno 11 734 tisíc m³ a ostatním odběratelům 4 079 tisíc m³ pitné vody.

„Společnost zajišťovala provoz 5 108 kilometrů vodovodní sítě včetně 138 834 vodovodních přípojek, 358 vodojemů a 221 čerpacích stanic. Ve vodovodní síti bylo lokalizováno a odstraněno 1 197 poruch,“ do-

dává Koníř. Tradiční hodnotou společnosti je vysoká kvalita pitné vody dodávané z centrálních zdrojů Ostravského oblastního vodovodu, která patří mezi nejlepší v České republice. Dodávaná pitná voda vyhovovala legislativně stanoveným ukazatelům jakosti.

Odkanalizování bez výrazných komplikací

Společnost zajišťovala provoz kanalizační sítě v bezmála 80 městech a obcích v celkové délce 1888 kilometrů, na kterou bylo prostřednictvím přípojek napojeno 486 206 obyvatel. Na kanalizační síti bylo v provozu 180 čerpacích stanic dopravujících odpadní vody z níže položených lokalit do gravitačních kanalizačních stok ukončených čistírnami odpadních vod.

Odvedeno za úplaty bylo 13,1 milionu metrů krychlových odpadní vody (včetně fakturovaných vod srážkových), což je obdobná hodnota jako ve stejném období loňského roku. Čištění odpadních vod bylo zajišťováno v 76 čistírnách odpadních vod, z toho v 74 mechanicko-biologických a na 2 mechanických. Jejich celková kapacita činila 262 282 metrů krychlových za den, což představuje 955 176 ekvivalentních obyvatel.

„Množství odkanalizované vody od obyvatel i průmyslu se pomalu vrací k hodnotám před pandemií koronaviru. Každoročně se zvyšuje podíl vyčištěné odpadní vody na zařízeních s vyhovující účinností. Za hodnocené období bylo ve všech čistírnách odpadních vod vyčištěno 27 017 tisíc kubíků odpadních vod, z toho na zařízeních s vyhovující účinností 27 009 tisíc kubíků,“ říká ředitel kanalizací SmVaK Ostrava Jan Tloka.

Rok rekordních investic

Společnost dosáhla zisku před zdaněním 283,88 milionu korun. Celkové výnosy dosáhly téměř 1,363 miliardy korun, což představuje meziroční nárůst o zhruba 64 milionů korun.

Společnost měla uzavřeny smlouvy s téměř 122 400 domácnostmi a více než 12 400 podnikatelskými subjekty.

V prvním pololetí bylo proinvestováno 271 milionů korun, v druhé části roku je pro investiční účely připraveno 469 milionů, aby byl naplněn investiční plán ve výši 740 milionů korun pro letošní rok. Rekordní v historii společnosti. „Distribuce finančních prostředků v průběhu roku v oblasti investice, ale také údržby a oprav je každoročně do značné míry určována vývojem stavební sezóny s ohledem na klimatické podmínky,“ vysvětluje technický ředitel SmVaK Ostrava Martin Veselý.

Zákaznická centra opět otevřena

24. května se za přísných hygienických pravidel a s nutností předchozí rezervace termínu návštěvy otevřela po jarních omezeních souvisejících s pandemickou situací zákaznická centra a oddělení vyjadřování pro veřejnost.

Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava se rozhodly znovu otevřít zákaznická centra v Ostravě – Mariánských Horách, Karvině, Novém Jičíně, Opavě a Frýdku-Místku pro veřejnost. Obchodní místa v Havířově, Třinci, Českém Těšíně, Bohumině, Orlově a Vítkově zůstávají prozatím do odvolání pro osobní kontakt s veřejností uzavřena. Vodárenská společnost nicméně nadále s ohledem na křehkou epidemiologickou situaci preferuje pro vyřizování požadavků odběratelů nástroje nevyžadující fyzický kontakt se zaměstnanci SmVaK Ostrava.

„Rozhodli jsme se znovu otevřít naše zákaznická centra pro veřejnost při dodržování přísných hygienických a epidemiologických pravidel, která minimalizují riziko nákazy novým typem koronaviru. Návštěva je možná pouze po předchozí rezervaci termínu prostřednictvím online nástroje na našich internetových stránkách. To platí také pro oddělení vyjadřování, které bude pro veřejnost otevřeno ve stejnou dobu jako zákaznická centra. Přísně vyžadováno je dodržování ochrany dýchacích cest zákazníků rouškami, nebo respirátory, respektování dvoumetrových rozestupů nebo zákaz kumulace více osob v zákaznických centrech,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Návštěvy zákaznického centra SmVaK Ostrava nebo oddělení vyjadřování jsou umožněny pouze přes rezervační systém, který zákazníci najdou na internetové stránce www.smvak.cz v sekci Zákazníci. Bez předchozí rezervace termínu nebude návštěva umožněna.

Provozní doba zákaznických center pro veřejnost:

Pondělí	8:00 - 12:00	13:00 - 17:00
Středa	8:00 - 12:00	13:00 - 17:00

„Nadále upřednostňujeme v zájmu ochrany zákazníků i zaměstnanců vyřizování záležitostí neosobní formou – emailem na smvak@smvak.cz a zakaznickeslužby@smvak.cz, prostřednictvím bezplatné zákaznické

linky 800 292 400 a využitím bezhotovostní platby. Zvažte proto, prosím, zda je Vaše návštěva zákaznického centra opravdu nezbytná,“ říká ekonomická ředitelka SmVaK Ostrava Halina Studničková.

Při návštěvě zákaznických center je nezbytné dodržovat tato pravidla:

- Vstup je umožněn pouze osobám se zakrytými dýchacími cestami (rouška nebo respirátor).
- Do kanceláře zákaznického centra je možné vstupovat pouze jednotlivě a na vyzvání zaměstnanky SmVaK Ostrava.
- Při pohybu v čekacích prostorech zákaznického centra je nezbytné dodržovat rozestupy minimálně dva metry, jak určuje příslušné značení.

Jak mohou lidé komunikovat a vyřizovat své požadavky bez nutnosti osobního kontaktu:

- **Bezplatná zákaznická linka** 800 292 400 je v provozu v pracovní dny od 7:30 do 20:00. Linka byla technicky a personálně posílena, aby byly bez problémů plněny požadavky zákazníků. Bezplatná poruchová linka 800 292 300 zůstává v provozu non stop.
- **Speciální e-mailová schránka** zakaznickeslužby@smvak.cz, kam se mohou lidé obracet se svými požadavky. Dále zůstává v provozu také e-mailová schránka smvak@smvak.cz.
- **Služby** vodárenské společnosti lze dále objednávat přes aplikaci nabidkaslužeb.smvak.cz.
- **Důležité formuláře a dokumenty** jsou připraveny ke stažení na internetových stránkách www.smvak.cz, sekce Zákazníci, podsložka Dokumenty ke stažení.
- **Oddělení vyjadřování** - Lidé mohou podávat žádosti o vyjádření k existenci sítě, k možnostem napojení na vodovodní nebo kanalizační řad nebo odsouhlasení projektové dokumentace přes internetové stránky www.smvak.cz bez nutnosti fyzického kontaktu a návštěvy zákaznického centra. S dotazy je možné se obracet na bezplatnou zákaznickou linku 800 292 400.

Kvalita pitné vody je v regionu výborná

Kvalita pitné vody v lokalitách, kam ji dodává SmVaK Ostrava, je jednou z nejlepších v naší zemi. Přispívají k tomu zdroje vody v podobě údolních nádrží, moderní úpravárenský proces a pravidelná péče o kvalitu vody v průběhu její distribuce. Z 21 845 laboratorně sledovaných ukazatelů v loňském roce odpovídalo 21 812 z nich parametrům stanoveným příslušnou vyhláškou – tedy 99,85 %.

V ČR pijeme kvalitní vodu

Kvalita pitné vody je pravidelným tématem společenské i mediální diskuze. Odborníci, veřejní představitelé nebo média často upozorňují na to, že kvalitě pitné vody je především s ohledem na lidské zdraví nezbytné věnovat odpovídající pozornost. „Podle údajů z Českého statistického úřadu bylo v roce 2019 v České republice pitnou vodou z veřejného vodovodu zásobováno 10 090 190 obyvatel, tj. 94,6 % z celkového počtu obyvatel. Budeme-li hodnotit kvalitu pitné vody z pohledu statistických výsledků monitoringu, můžeme s uspokojením konstatovat, že pitná voda z veřejného vodovodu je v ČR kvalitní a bezpečná. Kontrola kvality vody je dle legislativy České republiky nastavena velmi přísně, kde řada ukazatelů má limit nižší, než požaduje evropská směrnice pro pitnou vodu, a to dokonce i v aktuálním novelizovaném znění z konce roku 2020,“ píše ve své situační zprávě ke kvalitě pitné vody z 24. května Sdružení oboru vodovodů a kanalizací ČR (SOVAK ČR).

Proces monitoringu

Jaká jsou tedy opatření v provozech SmVaK Ostrava a při distribuci pitné vody ke spotřebitelům, aby dosahovala odpovídající kvality? Jak se kvalita pitné vody kontroluje a jaké parametry musí splňovat?

Pro kvalitu pitné vody a pro teplou vodu jsou v České republice vyhláškou č. 252/2004 Sb. stanoveny hygienické limity. Vyhláška zároveň udává četnost a rozsah kontroly jejich dodržování. Tento předpis je zároveň v souladu s evropskou směrnicí, která definuje parametry kvality pitné vody určené pro lidskou spotřebu. Kontrola se týká chemických, fyzikálních i mikrobiologických parametrů pitné vody.

„Kontrola kvality vody ve vodárenském procesu v SmVaK Ostrava začíná v centrálních úpravárnách pitné vody v Podhradí, Nové Vsi a Vyšních Lhotách

hned při přítoku surové vody z údolních nádrží do úpravně. A to pro někoho možná trochu překvapivě. Zajišťují ji pstruzi, sivení a podobné typy ryb citlivé na kvalitu vody a přítomnost ropných, toxických nebo jiných látek. V případě, že by ryby v akváriu zareagovaly, začaly hromadně umírat, obsluha provozu okamžitě přijímá potřebná opatření a je nucena úpravnu odstavit,“ říká ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek. Stejně pohotově probíhají provozní rozborů v laboratořích v areálech úpraven, aby mohli technologové v případě potřeby okamžitě reagovat.

„Kontrola kvality vody probíhá v průběhu celého procesu výroby a úpravy vody v centrálních zdrojích, ve vodojemech, kde se pitná voda shromažďuje, ve vodovodním potrubí i přímo u spotřebitele, kterému teče voda z kohoutku. Místa u spotřebitelů jsou vybírána náhodně a pravidelně se obměňují, aby byl náš zásah co nejšířší. Velmi často souvisí stížnosti na kvalitu, barvu nebo chuť pitné vody spíše s rozvody v domech a bytech, než s tím, jaká voda k dané nemovitosti přiteče,“ vysvětluje generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička. Rozborů surové a upravené pitné vody se provádí s četností dle množství vyrobené vody a počtu zásobovaných obyvatel. Jen na kontrolu kvality pitné vody v akreditované kanceláři společnost vynaloží ročně zhruba 18 milionů korun.

Laboratorní dohled

Dle platné legislativy je provozovatel vodovodní sítě povinen zajistit provádění rozborů u laboratoře, která je držitelem osvědčení o akreditaci. V případě SmVaK Ostrava se jedná o laboratoře společnosti Vodo-Tech, jejíž centrální a špičkově vybavená laboratoř sídlí v Ostravě. Výsledky rozborů pitné vody jsou vkládány do centrálního systému hygienické služby (orgánu ochrany veřejného zdraví) s poetickým názvem PiVo, jehož správcem je Ministerstvo zdravotnictví ČR prostřednictvím Státního zdravotního ústavu a příslušných hygienických stanic. Ročně se do tohoto systému uloží přes jeden milion hodnot jakosti pitné vody. Z tohoto počtu pouze 1,5 % překročí limitní hodnoty parametrů dané vyhláškou, což je velice dobrý výsledek.

I z tohoto srovnání vychází oblasti zásobované společností SmVaK Ostrava skvěle. „V roce 2020 bylo hodnoceno 21 845 ukazatelů a nevyhovělo 34 z nich, čímž se dostáváme na hodnotu 0,156 %. Čili zhruba na desetinu toho, jaký průměr je vykazován při pohledu na celou Českou republiku,“ popisuje ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Jak na pesticidy?

Často zmiňovanou problematikou bývá přítomnost pesticidů a jejich metabolitů v pitné vodě jako důsledek lidské činnosti. V roce 2015 byl výrazně navýšen rozsah jejich sledování. Na většině území ČR se provedl screening více než 60 pesticidních látek a jejich metabolitů. V některých lokalitách si tento monitoring vyžádal potřebu investic do technologií úpravy vody. SmVaK Ostrava, které vyrábějí zhruba 95 % pitné vody ve třech centrálních úpravárnách v Podhradí u Vítkova, Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí a Vyšních Lhotách, tento problém díky zdrojům v podobě údolních nádrží Slezská Harta - Kružberk, Šance a Morávka řešit nemusí. Ty se nacházejí v horských oblastech s minimálním dosahem zemědělské činnosti, při níž jsou pesticidy především využívány a mohou mít vliv na kvalitu vody. Výsledky jejich sledování jsou v případě zmiňovaných zdrojů dlouhodobě pod mezí stanovitelnosti jak v pitné vodě v úpravárnách, tak v pitné vodě ve vodovodní síti. Žádná opatření, jejichž cílem by mělo být snížení obsahu pesticidů ve vodě, tedy nejsou nutná.

Vodní blahobyť?

SmVaK Ostrava o kvalitě pitné vody své odběratele pravidelně informují na svých internetových stránkách. Tyto informace jsou každý týden aktualizovány. Jednotlivé ukazatele jsou řazeny podle úpravny vody, kde se pitná voda vyrábí, ale také podle zásobované oblasti. Každý spo-

třebitel se tak může přesvědčit, že předepsané parametry jsou dodržovány a ubezpečit se o vhodnosti a bezpečnosti konzumace dodávané pitné vody. V průběhu uplynulých desetiletích se kvalita pitné vody v moravskoslezském regionu prokazatelně zlepšila.

„Česká republika patří mezi země s vysokou kvalitou pitné vody a s dobře fungujícím systémem kontroly kvality vody z vodovodu pro veřejnou potřebu. Často se v souvislosti se způsobem distribuce a užíváním pitné vody hovoří o „vodním blahobytu“, kdy si můžeme dovolit distribuovat do domácností a průmyslových podniků vodu v kvalitě pitné vody a užívat ji i k dalším účelům nepřetržitě 24 hodin denně a 7 dní v týdnu,“ uvádí ve své zprávě SOVAK ČR.

Pitná voda

Za pitnou vodu je podle platné právní úpravy považována veškerá voda v původním stavu nebo po úpravě, která je určena k pití, vaření, přípravě jídel a nápojů, voda používaná v potravinářství, voda, která je určena k péči o tělo, k čištění předmětů, jež svým určením přicházejí do styku s potravinami nebo lidským tělem, a k dalším účelům lidské spotřeby, a to bez ohledu na její původ, skupenství a způsob jejího dodávání.

Zdravotní nezávadnost a čistota pitné vody musí splňovat hygienické limity mikrobiologických, biologických, fyzikálních, chemických a organoleptických (vzhledových a chuťových) ukazatelů.

Studium vodárenství na

Hornicko-geologická fakulta Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava jako jediná v naší zemi nabízí kromě prezenčního také možnost kombinovaného studia v bakalářském programu Voda – strategická surovina a navazujícím magisterském programu Technologie a hospodaření s vodou.

Lidé z praxe si tak mohou zvýšit svou kvalifikaci bez nutnosti toho, aby každý den navštěvovali přednášky nebo semináře. Studium je rozděleno na tříletou bakalářskou a navazující dvouletou inženýrskou část. Pro přijetí ke studiu není nutné absolvovat přijímací zkoušky a není požadována praxe. Absolventi splňují požadavky pro širokou škálu činností v oboru vodovodů a kanalizací, podnicích povodí nebo v průmyslových odvětvích a státní správě. Studium připraví ab-

solventy k výkonu regulovaného povolání odborný zástupce provozovatele vodovodů a kanalizací dle zákona o vodovodech a kanalizacích. Ostatně mezi zaměstnanci SmVaK Ostrava lze narazit na nemalé množství absolventů oborů zaměřených na vodárenství na HGF VŠB-TUO.

Obory lze studovat také v denní formě, což může být zajímavá informace například pro děti zaměstnanců vodárenských společností. Absolventi inženýrského studia mohou pokračovat také v doktorském studiu - ani takové případy nejsou ve vodárenských společnostech výjimkou. Veškeré potřebné informace najdete na internetových stránkách www.hgf.vsb.cz.

Fotosoutěž VODA 2021

Sdružení oboru vodovodů a kanalizací ČR vyhlásilo foto a videosoutěž pro pracovníky vodohospodářského oboru, která dokumentuje činnosti v oboru související se zajištěním dodávek pitné vody a odkanalizováním odpadních vod během pandemie covid-19 na téma – Voda v první linii.

Soutěž je určena pro všechny tvůrce fotografického a video obsahu, jehož ústředním tématem je #vodavprvnilinii. Fotografie a videa je možné zasílat pouze elektronickou poštou, a to prostřednictvím služby Úschovna na adresu fotovideosoutez@sovak.cz. Jako předmět musí být uvedeno #VODAVPRVNILINII a příjmení autora. Jeden autor může zaslat maximálně tři snímky a dva videospoty, každý snímek i videospot musí mít název. Do soutěže není možné zasílat série fotografií, hodnotí se pouze jednotlivé snímky. Do soutěže mohou přihlásit fotografie a videa pouze jejich autoři. V e-mailu s fotografiemi a videi je v příloženém souboru potřeba uvést jméno, adresu, telefon, název fotografie či videonímku (popř. i místo jeho vzniku). Fotografie musí

být ve formátu JPG, s minimálním rozlišením 1 600 x 1 200 pixelů, maximální velikost příloh v jednom e-mailu je 9 MB. Video musí být v rozlišení minimálně Full HD 1080i a ve formátu MP4.

O vítězných snímcích bude rozhodovat odborná porota. Zadavatel SOVAK ČR si vyhrazuje právo vybrané fotografie a videa použít v rámci propagace oboru vodohospodářství. Zaslání fotografie spolu se jmény autorů budou po ukončení soutěže uveřejněny na www.sovak.cz, videonímky na YouTube kanálu SOVAK ČR.

Ceny: Vítězové v každé kategorii obdrží následující ceny ve formě poukázek na foto a video zboží:

1. místo – 8 000 Kč **2. místo** – 6 000 Kč **3. místo** – 3 000 Kč

Dále porota může rovněž v každé kategorii udělit maximálně tři čestná uznání spojená s odměnou 1 000 Kč.

Ztráty pitné vody v síti na historickém minimu

Kombinací investic, včasného odstraňování zjištěných úniků a využití online aplikace dosáhly ztráty v oblastech zásobovaných SmVaK Ostrava 12,3 %.

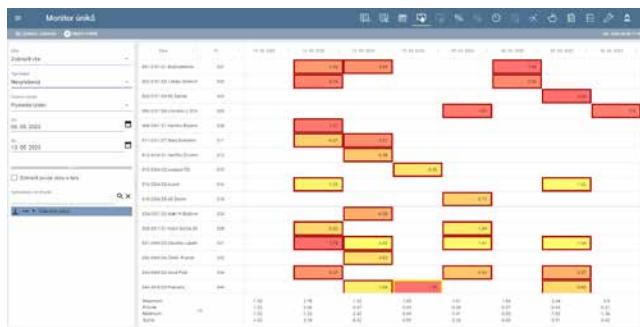
Zhruba 600 milionů metrů krychlových pitné vody, která je dále distribuována domácnostem nebo podnikatelskému a veřejnému sektoru, se ročně vyrobí v České republice. Z toho zhruba desetina (více než 57 milionů v roce 2020) se vyrobí v úpravárnách vody SmVaK Ostrava a směřuje k více než jednomu milionu lidí v Moravskoslezském, ale například také v Olomouckém kraji. S ohledem na investice do infrastruktury pro dodávky pitné vody, moderních technologií při výrobě pitné vody a technologií na online sledování průtoků, tlaků v síti, stavu zásob a akumulací a měření spotřeby vody u koncových spotřebitelů se dlouhodobě daří snižovat ztráty ve vodovodní síti. Ty se v České republice pohybují pod 15 %, v oblasti zásobované SmVaK Ostrava je hodnota dokonce ještě nižší a v roce 2020 šlo o 12,3 %.

Ztráty pod průměrem

Zatímco v roce 1996 činil podíl vody nefakturované ve vodovodní síti v České republice více než 34 % a v oblasti působnosti SmVaK Ostrava více než 28 %, v roce 2019 klesla tato hodnota na úrovni země na 17 %, v lokalitách zásobovaných SmVaK Ostrava na 16,5 %, kde se udržela i v roce 2020 (rok 2020 16,4 %).

Kromě hodnoty vody nefakturované, v níž je započítána ještě voda nezbytná pro provoz celého systému (odkalování, čištění vodojemů, atd.), představují další relevantní hodnotu ztráty ve vodovodní síti. Ty činily v roce 2019 v ČR 14,5 %, v oblasti působení SmVaK Ostrava šlo dokonce o 12,3 %, přičemž na stejné hodnotě se udržela i v roce 2020.

„Z hlediska porovnání v zemích EU se Česká republika v procentuálním porovnání řadí z hlediska ztrát vody v trubní síti mezi lepší průměr a lépe jsou na tom jen Německo, Dánsko, Finsko, Estonsko a Nizozemí, a stejně je tomu i v porovnání ztrát na kilometr vodovodní sítě na obyvatele za rok,“ uvádí ve své zprávě k tématu Sdružení oborů vodovodů a kanalizací ČR.

Investice i technologie

Společnost SmVaK Ostrava investovala v letech 2000 – 2020 do výroby a distribuce pitné vody 5,5 miliardy korun, přičemž tato částka dlouhodobě roste, v letech 2019 a 2020 činila každoročně téměř 400 milionů korun, letos by měla dosáhnout rekordních téměř 415 milionů. Právě tyto investice směřující také do obnovy vodovodní sítě mají zásadní dopad na objem ztrát během transportu vody z úpraven vody přes vodojemy do kohoutků v domácnostech.

„Snižování procenta ztrát vody v trubní síti je kromě investic do infrastruktury a dlouhodobé provozní činnosti, která začíná systematickým sledováním a vyhodnocováním stavu sítě až po včasné odstraňování zjištěných úniků, také výsledkem spuštění online aplikace Monitor úniků do ostrého provozu. Cílem jejího dalšího využívání je pokračování v trendu snižování objemu pitné vody, která nedorazí do domácností ke konečným odběratelům,“ říká ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Monitor úniků je specializovaný software pro sběr dat a vyhodnocování úniků pitné vody ve vodovodní síti, který je vypočítáván na základě průtoku nočního minima. Vyhodnocení probíhá na základě sledování nočních nátoků do stanovených distriktů. Naměřená data jsou do softwaru přenášena z jednotlivých distriktních měření. Na základě ekonomického hodnocení lze rozhodnout o prioritách odstraňování úniků podle závažnosti zaznamenaných dat. Monitoring úniků tedy představuje komplexní program pro sledování, vyhodnocování a řízení úniků vody na vodovodní síti.

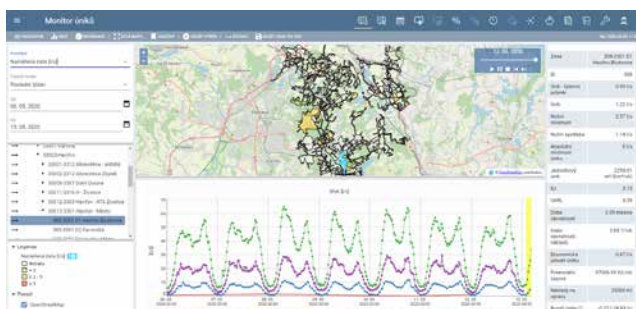
Data jako základ rozhodování

Pilotní projekt odstartoval v roce 2018. Následně došlo v roce 2019 k jeho rozšíření na všechny další provozy vodovodů SmVaK Ostrava. „U každého z nich jsme minimálně tři měsíce intenzivně testovali všechny funkcionality daných systémů a dořadili je, abychom získali relevantní data a eliminovali anomálie a nesrovnalosti. Plný provoz v celé oblasti naší působnosti odstartoval s koncem roku 2019,“ popisuje Koníř.

Díky internetovému rozhraní mohou do aplikace nahlížet po zadání přihlašovacích údajů všichni vybraní zaměstnanci vodárenské společnosti. Ve vizuální formě grafů a tabulek lze sledovat časové řady naměřených průtoků a případných úniků. Díky tomu je možné zavádět jednotlivé lokality/distrikty, senzory, nastavovat vstupní parametry, nastavovat limity nebo vyhodnocovat ekonomickou stránku opravárenských činností z hlediska nákladů na odstranění úniků, potenciálních úspor nebo objemu nefakturované vody.

V řadě případů nebyla na distriktních místech vodovodního systému k dispozici telemetrie pro přenos dat. Bylo proto nezbytné přenos dat doplnit. Jako neefektivnější řešení bylo zvoleno zavádění přenosů z měření pomocí dálkových odečtů technologie Codea. „Jen pro představu, v současné době je v monitoringu úniků 4 600 kilometrů vodovodní sítě rozdělená do více než 800 distriktů s téměř 1 300 senzory, které celkově poskytují 130 tisíc dat za jeden den,“ vysvětluje parametry systému Milan Koníř.

Cílem pro další období je dále rozvíjet funkcionality a každodenní využívání aplikace tak, aby snižováním ztrát ve vodovodní síti byly pozitivně ovlivňovány technické, ekonomické i ekologické aspekty činnosti SmVaK Ostrava jako společnosti, která klade důraz na udržitelnost a společenskou odpovědnost svých aktivit.

Vodojem v Albrechtických snesen z výšky 39 metrů

Ocelová kopule má objem 300 metrů krychlových pitné vody a průměr 8,7 metru, umístěna je na dříku s průměrem 2,2 metru. Náklady přesáhnou 14 milionů korun.

Jedinečný pohled čekat 19. června obyvatelé Albrechtíček, které leží v Chráněné krajinné oblasti Poodří v blízkosti Přírodní památky Kotvice, v okrese Nový Jičín. Speciální jeřáb v tento den sejmul kopuli z věžového vodojemu, umístil ji na zem a byla zahájena komplexní modernizace celého vodárenského objektu. Hotovo by mělo být do konce podzimu.

„Vodojem pochází z roku 1992. Po téměř 30 letech spolehlivého fungování jsme se rozhodli přistoupit ke komplexní sanaci stavební konstrukce. S cílem dosáhnout výrazného prodloužení životnosti a provozuschopnosti tohoto objektu jsme se rozhodli kromě vnitřních konstrukcí a technologií řešit také opláštění nádrže včetně zateplení,“ říká ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Během stavby bude provedena sanace betonového základu vodojemu, vnější i vnitřní nátěr ocelového dříku a jeho ozelenění popínávacími rostlinami, vyměněno bude opláštění nádrže včetně zateplení. Nahrazeny novými budou také žebříky a mezipodesty s bezpečnostním zachytávacím systémem. Vyměněn bude také žebřík a ochoz uvnitř akumulace, která bude opatřena novým nátěrem. V areálu vodojemu bude vybudována nová armaturní šachta a odstraněny dvě šachty stávající. Na kopuli zůstane plošina se zábradlím s kotvením zařízení (antény) pro přenos internetového signálu.

„Vyměníme také přívodní a odběrné vodovodní potrubí. Stávající trubní vstrojení bude nahrazeno vstrojením z nerez. Kompletní výměnou projde také elektroinstalace včetně topných kabelů bránících zamrznutí potrubí,“ vysvětluje Koníř.

Vodojem slouží pro zásobování obce Albrechtíčky a části Studénky Nová Horka. Vodojem je plněn přívodním potrubím z III. přívaděče Ostravského oblastního vodovodu Bílov – Krmelín. Sloužit může také pro nouzové zásobování vedlejší obce Petřvaldík.

Významná modernizace kanalizační sítě ve Frýdlantu nad Ostravicí

34 milionů korun investují SmVaK Ostrava do zkapacitnění kanalizace a vybudování dešťové zdrže. Stavba proběhne také pod čtyřproudovou rychlostní komunikací a železniční tratí.

Ulice Hukvaldská a Nerudova vedou souběžně z opačných stran podél frekventované čtyřproudové silniční komunikace mezi Ostravou a Beskydy, stejně jako podél železniční tratě mezi Ostravou a Frenštátem pod Radhoštěm. V Hukvaldské ulici bude v průběhu stavby zkapacitněna kanalizační stoka, kanalizace dále vede pod zmiňovanými komunikacemi, kde bude vybudována její souběžná větev, a na opačné straně bude vybudována dešťová zdrž s objemem 360 metrů krychlových. Stavba začala se startem sezóny, hotovo bude do konce podzimu. „Kanalizační stoka má v daném úseku nevyhovující kapacitu. Během přívalových dešťů dochází v dů-

sledku zvýšených průtoků k hydraulickému přetížení stoky, případně až k vyvěrání vody skrze poklopy na povrch. Potrubí, které budeme modernizovat, leží v hloubce 2,7 – 3,2 metru pod povrchem,“ říká ředitel kanalizací SmVaK Ostrava Jan Tlolká.

Během stoky bude vybudována nová souběžná větev stoky v profilech DN 300 – DN 600 v délce více než 306 metrů. Poblíž parkoviště u nákupního centra v ulici Nerudova bude vybudována dešťová zdrž s kapacitou 360 metrů krychlových. Ta bude sloužit k zachytávání vody v síti v době přívalových dešťů, aby zabránila zahlcení kanalizační sítě. Po opadnutí zvýšených průtoků takto zachycená voda směřuje do čistírny odpadních vod.

„Kanalizace pod rychlostní komunikací bude pochopitelně vybudována protlakem, tedy bezvýkopovou metodou, abychom co nejméně omezili běžný provoz v místě,“ popisuje Tlolká.

Kvalitnější voda pro Jakubčovice a Heřmánky díky investici za 16 milionů

Komplexní modernizací prochází odkyselovací stanice v Jakubčovicích nad Odrou. Nové filtry zvýší účinnost úpravy pH pitné vody.

Sanací projde také stavební část objektu, nové budou také strojní technologie a elektrozařízení. Objekt získá vnější podobu dle nového konceptu jednotného vzhledu vodárenských objektů SmVaK Ostrava. Zdrojem surové vody je studna v areálu odkyselovací stanice, z níž je pitná voda po úpravě čerpána do akumulace o objemu 36 m³. Z ní je voda čerpána do vodojemu Heřmánky s objemem 100 metrů krychlových a do vodojemu nad Jakubčovicemi nad Odrou s objemem 50 metrů krychlových u nového vodojemu a 2x36 metrů krychlových u historické akumulace.

Roční produkce odkyselovací stanice činí zhruba 35 tisíc kubíků pitné vody, kterou odebírají obyvatelé Jakubčovic nad Odrou, vedlejších Heřmáněk a Louček u Oder. Modernizací projde jak stavební, tak technologická část provozu.

Nová technologie odkyselení

„Tři otevřené odkyselovací filtry s polovypáleným dolomitem tvoří samostatné betonové nádrže. Účinnost odkyselovacího stupně se postupem času snižuje a pH pitné vody postupně klesá. To působí problémy ve vodovodní síti z hlediska uvolňování inkrustů z potrubí. Filtrační náplň si po letech spolehlivého fungování zaslouží obměnu stejně jako technologické vystrojení zařízení. Komplexní modernizací projde také stávající vodojem a jeho armaturní komora,“ vysvětluje ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Během modernizace bude vyměněno čerpadlo surové vody ze studny, které bude nastaveno tak, aby bylo možné regulovat výkon úpravy vody od dvou do čtyř litrů za sekundu, čímž bude možné regulovat filtrační rychlost v nových filtrech.

„Instalována bude nová technologie odkyselení vody, která bude tvořena dvěma otevřenými filtry z nerez, které budou zapojeny sériově. První z nich bude obsahovat filtrační materiál Filtralite Mono-Multi Fine a druhý jemnou vápencovou drť. Filtry budou vybudovány tak, že voda bude

protékat přes filtrační stupně až do akumulace gravitačně,“ přibližuje Komínek.

Zrnitý materiál o mocnosti 1,4 metru v prvním filtru bude sloužit k odstranění občas se vyskytujícího jemného zákalu ze surové vody. Instalováno bude ultrazvukové měření hladiny, aby bylo ve filtru dosaženo její konstantní úrovně. Vápencová drť s mocností 1,2 metru v druhém filtru bude sloužit ke zvýšení pH vody na žádoucí úroveň. Oba filtry bude možné prát vzduchem i vodou díky dmýchadlu a čerpadlu s frekvenčním měničem.

Komplexní stavební rekonstrukcí projdou také vnitřní i vnější prostory areálu. Sanovány budou betonové a železobetonové konstrukce, opravena bude hydroizolace, vnitřní omítky, podlahy, klempířské prvky nebo nátěry. Nové budou také chodníky a pochůzkové plochy. Rekonstruována bude kompletně elektroinstalace uvnitř i vně objektu. Nové bude také zabezpečení objektu a celého areálu.

Nová vizuální podoba

Objekt získá vnější podobu dle nového konceptu jednotného vzhledu vodárenských objektů, který připravila společnost spolu s ateliérem KOHL ARCHITEKTI, a poprvé ho uvedla v život v loňském roce na Vítkovsku v Nových Těchanovicích. V letošním roce získal tuto podobu například vodojem ve Frýdku-Místku. Cílem je postupně sjednotit podobu typově podobných objektů provozovaných SmVaK Ostrava a přirozeně objekt zakomponovat do krajiny.

„Na novém konceptu jsme pracovali intenzivně řadu měsíců, než jsme sladili technické a funkční parametry s těmi vizuálními. Naším cílem je, aby byly modernizované objekty odpovídajícím způsobem vhodně zakomponovány do krajiny. Proto jsme se například rozhodli na fasádu využít popínavou rostlinu – Zimolez Henryův – která objekt ozelení a přiblíží ho přírodě bližší podobě. Volili jsme také odpovídající materiály a jejich barevné provedení. Cestou přírodě blízké unifikace vzhledu našich objektů chceme pokračovat u všech rekonstruovaných nebo nových objektů, kde to bude technicky a funkčně možné a bude to dávat smysl s ohledem na místo, kde daná budova stojí,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Kopřivnice - Mniší: Po vodojemu se modernizuje také vodovod

13 milionů korun stála komplexní sanace historického vodojemu nad obcí, na dalších 17 milionů vyjde modernizace infrastruktury pro dodávky pitné vody.

Důvodem pro výměnu rozváděcího litinového vodovodního řadu je projekt města Kopřivnice k odkanalizování místních částí Mniší a Vlčovice, během něhož bude vybudováno 660 metrů přeložek vodovodní sítě. Jedná se o výstavbu řadů z tvárné litiny o profilu DN 150 v délce 637 metrů a DN 100 o délce 23 metrů. V souvislosti s tím byla vzhledem k nutnosti optimálně prostorově uspořádat stávající i nové inženýrské sítě navržena výměna duplicitních vodovodních řadů za jeden vodovodní řad většího profilu.

„Během stavby budou stávající duplicitní litinové vodovodní řady s profily DN 125 a DN 100 nahrazeny vodovodním řadem z tvárné litiny s profilem DN 150 v délce zhruba 930 metrů. Propojení se stávajícími odboč-

nými vodovodními řady bude provedeno potrubím z tvárné litiny s profilem DN 100 délky zhruba 61 metrů. Náklady na vybudování nového souvislého vodovodního řadu budou rozděleny mezi město (navržené přeložky v délce 660 metrů) a SmVaK Ostrava (úseky mezi uvedenými přeložkami v délce 991 metrů). Stavba začala se startem sezóny, hotovo by mělo být do konce podzimu,“ říká ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Nový řad bude položen otevřeným výkopem, podchod pod silnicí ve správě ŘSD bude proveden protlakem. Součástí stavby bude vybudování nové redukční šachty, vodovodní šyby pod tokem Lubiny a připojení 30 plastových vodovodních přípojek na vyměněné potrubí.

Náklady na straně SmVaK Ostrava dosáhnou 17 milionů korun (15 milionů vodovod, 2 miliony podíl na obnově komunikace). Zhotovitelem je společnost Staspo.

Oprava přemostění v Karviné

Při výjezdu z Karviné po silnici I/67 směrem na Český Těšín bylo v průběhu jara opraveno přemostění přívaděče DN 600 Životice – Karviná, kterým do města směřuje pitná voda zdrojově pocházející z beskydské nádrže Šance upravená v Úpravně vody Nová Ves u Frydlantu nad Ostravicí.

„Přivaděč pitné vody prochází nadzemním trubním vedením s přemostěním přes silnici I/67. Území, kterým potrubí přívaděče prochází, je ovlivněno důlní činností. Proto je jeho stav po dohodě mezi SmVaK a OKD dlouhodobě monitorován. V průběhu let byla na tělese přívaděče provedena jako součást důlních škod řada oprav a přeložek řešících důlní vlivy. Při posledním statickém posouzení byl identifikován nevyhovující stav konstrukce potrubního mostu, která vyžaduje neodkladný zásah. Ten

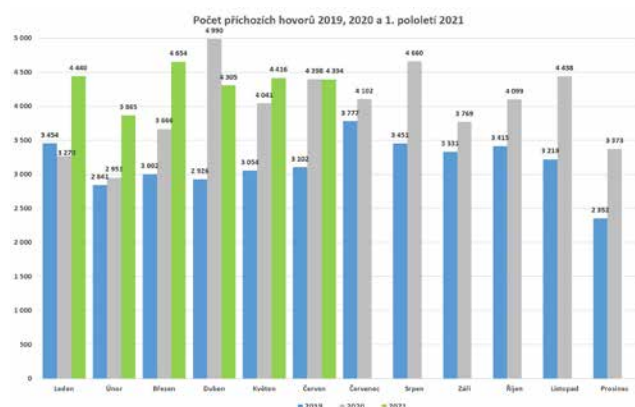
posílí nosnost (zesílení konstrukce, statické zajištění potrubního mostu). S rekonstrukcí potrubního mostu bylo nezbytné provést také opravu jeho železobetonových pilířů – ty nejsou poškozeny důlními vlivy, ale defekty vlivem stárí a povětrnostních podmínek,“ vysvětluje ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Během stavby byla železobetonová deska mostu podepřena novou ocelovou konstrukcí, která je kotvena do stávajících železobetonových pilířů (část rekonstrukce je zajištěna OKD jako důlní škoda). Železobetonová konstrukce mostu je sanována běžně používanými postupy (otryskání, reprofilace, sanace...).

Železobetonová konstrukce přemostění má délku včetně pilířů 24,3 metru. Rozpětí mostu je 21,5 metru. Spodní hrana mostu nad silnicí je 7,7 metru. Dva železobetonové pilíře mají rozměry 3 070 x 1 400 milimetrů.

Zákaznická linka nejen v době covidu

Covidová pandemie přinesla celou řadu změn do fungování všech oddělení SmVaK Ostrava. Jelikož musel být v maximální možné míře omezen osobní kontakt se zákazníky a byla uzavřena zákaznická centra i obchodní místa, přešlo dominantní množství požadavků, dotazů a problémů k řešení na bedra zaměstnankyň bezplatné zákaznické linky.

Zájem roste

„Provoz telefonních linek zajišťuje šest operátorek ve dvousměnném provozu. Každý měsíc odbaví tento tým až 4 500 hovorů. Zákaznická linka je k dispozici pro všechny volající každý všední den od půl osmé ráno do osmi hodin večer. V tomto čase operátorky obsluhují také poruchovou linku, která, jak už název napovídá, slouží především k přijímání hlášení o poruchách na vodovodní i kanalizační síti, do této kategorie spadají i poměrně často řešené záležitosti týkající se tlakových poměrů ve vodovodní síti nebo třeba dotazy na kvalitu dodávané vody. Poruchová linka je ze své podstaty odbavována prioritně tak, aby mohlo dojít k nápravě situace a zpětnému informování odběratelů v co nejkratším čase,“ říká jedna z pracovníček zákaznické linky Markéta Ševčíková.

Že pandemie převrátila na hlavu zažitý pořádek v takřka všech oblastech našeho života je jednoznačné. Před zcela nové podmínky postavila také fungování zákaznické linky. To je jasně patrné také z dat, která jsou k dispozici. „Za první pololetí roku 2021 bylo vyřízeno o 7 695 hovorů více než ve srovnatelném čase v roce 2020. Toto představuje nárůst o 41%. Rovněž evidujeme meziroční nárůst počtu hovorů mezi lety 2019 a 2020 o 25%,“ vysvětluje Ševčíková.

Přestože je nepochybnitelný stále vzrůstající zájem o služby call centra, dostupnost linky se drží na velmi vysoké úrovni a průměrná čekací doba přijetí hovoru se pohybuje v pouhých pár desítkách sekund. Nejvytíženější jsou linky mezi devátou a dvanáctou hodinou dopolední. Ostatně to byl jeden z důvodů, proč SmVaK Ostrava dlouhodobě žádají zákazníci, aby zvážili možnost využít služeb call centra v odpoledních nebo večerních hodinách, kdy je jeho vytíženost menší.

Nezbytností pro efektivní fungování linky je úzká spolupráce s dispečerskými pracovišti, a to především v otázkách poruch či odstávek vody. To samozřejmě platí také pro součinnost s fakturačním a obchodním oddělením vodárenské společnosti.

Na co se lidé ptají?

A z jakého důvodu zákazníci nejčastěji linku využívají? „Dotazy jsou nejčastěji ekonomického ražení, a to téměř ve 40%. Informujeme volající ohledně celého spektra poskytovaných služeb. Do této oblasti ale spadá také předávání žádostí našich odběratelů o splátkové kalendáře, což zákazníci vítali jako vstřícný krok ve složitých pandemických dobách. Podstatnou

část agendy tvoří také přebírání hlášení stavů vodoměrů. V těsném závěsu jsou dotazy týkající se technických vyjádření, potažmo pomoc s vyplněním žádostí o vyjádření k možnosti napojení na síť SmVaK Ostrava,“ říká Ševčíková.

Fungování call centra má svůj specifický sezónní charakter. Letošní silnější zima připravila nejedno nepříjemné překvapení v podobě zamrzlých přípojek vlivem v minulých letech nevídaných mrazů. Během pozdního jara a počínajícího léta se agenda mění směrem k dotazům ohledně dodávek vody do bazénů a budování vodovodních či kanalizačních přípojek, která silně souvisí se začínající stavební sezónou.

Nabídka služeb a edukace

Zákaznická linka zde ale není pouze k řešení již vzniklých obtíží. Důraz je kladen také na prevenci a šíření povědomí o nabídce služeb vodárenské společnosti. Jedná se například o nabídku vývozu odpadních vod z žump a septiků. Zmínit lze také informování odběratelů ohledně náležitého zabezpečení vodoměrů v zimních měsících, nebo šíření povědomí o základních pravidlech týkajících se napouštění bazénů.

Na zákaznickou linku vodárenské společnosti se poměrně často obrací lidé také v záležitostech, která nejsou v její kompetenci. „Zmínit můžeme například problematiku dešťové kanalizace, která spadá do kompetence obcí či technických služeb. Nežádá u nás hledají pomoc lidé, kterým se ucpala toaleta, či jim prasklo potrubí na vnitřních rozvodech domácnosti. Velmi citlivým tématem je problematika sousedských, rodinných či obecně mezilidských vztahů, které mohou být silně poznamenány například v minulosti ne úplně vhodně umístěnou vodoměrou šachticí nebo nedobrou domluvou ve věci rozúčtování plateb v rodině ve vícegeneračních domech. I v těchto věcech jsme připraveny podat pomocnou ruku. Někdy úplně postačí lidský přístup, vstřícné slovo a empatie. Zákazníci se s námi často radí také ohledně vhodnosti zřízení věcných břemen,“ popisuje Ševčíková.

Během covidu jsme obstáli

Operátorky jsou podle ní často prvními zaměstnanci společnosti, s nimiž je zákazník v kontaktu. Pandemická situace prokázala schopnosti call centra, které je svou podstatou jakýmsi sítím či filtrem, odkud požadavky směřují na příslušná regionální pracoviště. Na datech je jasně patrný všeobecně se vyskytující trend preference vzdálené bezkontaktní komunikace. Navzdory demografickému vývoji významně stoupá podíl zákazníků, kteří preferují komunikaci skrze telefonní linku či e-mail. Koronavirová pandemie ještě zvýšila důležitost existence efektivně fungující zákaznické linky.

„Naše práce není v žádném případě jednotvárná, ke každému požadavku přistupujeme individuálně a s maximálním důrazem na srozumitelnost informací předávaných zákazníkům. Jsme velmi rády, že se často setkáváme s kladnou odezvou z jejich strany a těšíme se z každého srdečného poděkování, kterého se nám dostane,“ uzavírá Ševčíková.

Do provozů SmVaK Ostrava dorazilo léto

Historický vodojem Třinec – Sosna – Voda sem směřuje z Úpravny vody ve Vyšních Lhotách a zdrojově pochází z údolní nádrže Morávka. Stavba pochází z poloviny 30. let uplynulého století. Má kapacitu 2 x 250 metrů krychlových pitné vody.

Úpravna vody Podhradí – Největší úpravárenský provoz společnosti v krásné krajině Vítkovské pahorkatiny nad tokem Moravice. Voda sem směřuje několik kilometrů dlouhou raženou štolou z výše položené nádrže Kružberk.

Čistírna odpadních vod Opava – Původní čistírna byla uvedena do provozu již ve 30. letech 20. století. Od té doby prošla řadou modernizací. Její kapacita umožňuje čištění odpadních vod až pro téměř 150 tisíc ekvivalentních obyvatel.

Čistírna odpadních vod Frýdlant nad Ostravicí – Byla vybudována v roce 1968, opakovaně prošla modernizací. Je projektována pro 15 000 ekvivalentních obyvatel. Ročně dokáže vyčistit až 1,45 milionu metrů krychlových odpadní vody.

Utajený šéf v SmVaK Ostrava

Sedmý díl aktuální série pořadu Utajený šéf TV NOVA se odehrál v provozech společnosti SmVaK Ostrava. Organizačně-správní ředitel Petr Šváb, který má v kompetenci také personální oblast, v přestrojení za bývalého horníka z černouhelných dolů OKD vyrazil za novou kariérou výzvou do vodárenské branže. Že bylo jeho maskování dokonalé, dokládá fakt, že ho během testu v sídle televize nepoznala při fiktivně připraveném castingu na obsazování seriálových rolí, ani vlastní dcera, povoláním herečka a zpěvačka.

Pořad odvysílala TV NOVA 9. června. Sledovalo ho zhruba tři čtvrtě milionu lidí starších 15 let, což představovalo více než pětinu z těch, kteří v dané době seděli u televizní obrazovky.

Šéf vyrazil na jeden pracovní den do zásahové střediska v Orlové, kde se svéráznou dvojicí zaměstnanců měnil průmyslový vodoměr nebo odstraňoval poruchu. Dva dny strávil také v čistírnách odpadních vod. Jeden v areálu čistírny u Těrlické přehrady, druhý pak ve výrazně větším provozu v Havířově. V Českém Těšíně se z něj stala obsluha kanalizačního vozu, kdy měl za úkol mimo jiné vyvézt žumpu nebo vyčistit čerpací kanalizační stanici.

„Rozhodli jsme se akceptovat nabídku TV NOVA po důkladném zvažování všech aspektů projektu. Málokdo asi očekával, že se do něčeho podobného pustí společnost z vodárenského sektoru, který je typický svou konzervativností a obvyklou pozicí mimo hlavní mediální pozornost. Také v souvislosti s covidovou dobou jsme chtěli ukázat náročnost práce v oboru. Ten je mimo centrum každodenní pozornosti, ale přesto všichni musí bezchybně plnit své úkoly, aby bylo zajištěno to nejdůležitější: bezproblémové dodávky kvalitní pitné vody v dostatečném množství 365

dnů v roce, 24 hodin denně, a spolehlivé odvádění a čištění odpadních vod také v non stop režimu. Vodaři nejsou těmi, kdo jsou vidět v první linii, jako byli během pandemické situace lékaři, záchranáři a další zdravotnický personál nebo vojáci a policisté. Ale bez jejich odpovědné práce by společnost nemohla fungovat a zvládat náročná období, jimiž během posledního roku a půl prochází. Takže ne-li vodaři, potom #vodavprvnílinii určitě je,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Při rozuzlení celého pořadu, kdy šéf odtajnil překvapeným a značně nervózním kolegům svou identitu, hrály velkou roli emoce. A je třeba říct, že od původního napětí a nejistoty se proměnily tyto emoce v radost. Ať již z odměn, které si kolegové za svou účast v pořadu odnesli, nebo z toho, že se vše podařilo dotáhnout do zdárného konce. „Natáčení bylo extrémně náročné. Začínali jsme maskováním brzy ráno a často končili až ve večerních hodinách. Velkou roli hraje napětí a stres z toho, aby nebyla odhalena skutečná identita šéfa. Párkrát jsme se ocitli na hraně, ale především díky skvělé práci maskérek a celého štábu se podařilo skutečný záměr natáčení úspěšně utajit. Odnáším si z těch téměř deseti dnů, které jsem projektem strávil, především to, že lidé v naší společnosti pracují svědomitě, na výsledcích jejich práce jim záleží, mají ji rádi a dělají ji srdcem, často nad rámec pouhého splnění uložených úkolů. Právě tato vnitřní motivace a chuť doopravdy udělat vše, aby celý systém fungoval a odběratelé byli spojeni a nepocítili ani v nelehkých situacích žádné problémy, je něco, co se nedá přesně slovy vyjádřit. Musí se to zažít. A já si vážím toho, že mi byla dána důvěra, abych mohl být tohoto projektu účastný,“ uzavírá Petr Šváb.

Šéf podle svých slov zároveň bere poznatky ze skryté práce v terénu jako inspiraci pro to, aby se v některých momentech, na které narazil, přijala taková opatření, která učiní práci lidí v SmVaK Ostrava ještě bezpečnější a méně namáhavou. Často relativně malé částky vydané například na nákup praktičtějšího nářadí mohou v praxi přinést poměrně velké zlepšení.

Revize unikátní vodárenské štolý pod masivem Oderských vrchů

Báňští záchranáři provedli na konci května revizi ražené vodárenské štolý o délce 5663 metrů a profilu 2100 milimetrů mezi Úpravnou vody Podhradí a Domoradovicemi.

Po opakovaných nezbytných odkladech způsobených pandemickou situací proběhla 26. – 27. května v páteřním distribučním vodárenském systému Ostravského oblastního vodovodu rozsáhlá výluka, při které byla provedena revize vodárenské štolý profilu 2100 milimetrů mezi Úpravnou vody Podhradí u Vítkova a Domoradovicemi.

Unikátní technické dílo

„Ražená štola slouží k transportu pitné vody, jedná se o podzemní železobetonový tunel provozovaný v tlakovém režimu, na který navazují ocelové potrubní přivaděče páteřního regionálního systému pro výrobu a distribuci pitné vody – Ostravského oblastního vodovodu. Štola byla vybudována v padesátých letech minulého století a jejím hlavním účelem bylo překonání horského masivu mezi úpravnou vody a Domoradovicemi tak, aby bylo možné zachovat gravitační dopravu pitné vody do dalších částí vodárenského systému směrem k Ostravě bez potřeby jejího přečerpávání,“ vysvětluje ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Štola byla budována hornickým způsobem s využitím příslušných technologií a v některých místech prochází až ve stometrové hloubce pod masivem Oderských vrchů. Jelikož se jedná o důlní dílo, jsou tzv. horním zákonem předepsány pravidelné kontroly. V daném případě s periodicitou jedenkrát za deset let. Kontrolu provedli pracovníci Hlavní báňské záchranné stanice v Ostravě, kteří jsou pro obdobné práce vybaveni jak technicky, tak i personálně.

Detailní revize

„Před vlastním provedením revize bylo nutné pitnou vodu ze štolý vypustit (jedná se o objem 20 000 m³) a současně zabezpečit distribuční systém Ostravského oblastního vodovodu tak, aby se více než čtyřicetihodinové odstavení úpravný vody a štolý z provozu dotklo zásobovaných obyvatel v co nejmenší míře,“ popisuje Komínek. Například vodojemy nad jednotlivými zásobovanými lokalitami byly naplněny na svou maximální kapacitu, aby dokázaly uspokojit potřeby odběratelů.

V průběhu revize byl podrobně dokumentován stav železobetonové konstrukce, dokumentovány veškeré anomálie a technické detaily. Z revize byla zpracovávána podrobná zpráva, doplněná fotodokumentací. Po celou dobu prací bylo nutné monitorovat kvalitu ovzduší v podzemním objektu a zabezpečit otevření a zpětné uzavření dvou revizních vstupů do štolý, tvořených pancéřovými dveřmi, jistěnými množstvím šroubových spojů. Po ukončení revize bylo potřebné provést nové napaštění a důkladné propláchnutí štolý pitnou vodou, doprovázené téměř šestihodinovým vypouštěním pitné vody do řeky v Hradci nad Moravicí. Celá akce proběhla úspěšně a v souladu se zpracovaným harmonogramem.

Páteřní vodárenský systém

Ražená štola je prvním vybudovaným úsekem Kružberského skupinového vodovodu. Toto dílo, které probíhalo souběžně s výstavbou Úpravný vody Podhradí, bylo ve své době rozsahem a technickým řešením ojedinělé. Byla vyražena pod masivem Vítkovské pahorkatiny místy v hloubce až 100 metrů. Po celé délce je opatřena betonovým ostěním.

V budově koncových uzávěrů navazují v Domoradovicích na štola vodovodní přivaděče. Prvním z nich je I. větev Kružberského skupinového vodovodu o profilu 1000 milimetrů. Je dlouhá 29 278 metrů a dvě přerušovací komory v obcích Hradec nad Moravicí a Nové Sedlice ji dělí na tři samostatné tlakové úseky. První úsek Kružberského skupinového vodovodu byl zakončen výstavbou dvou komor vodojemů v Krásném Poli o kapacitě 2 x 6 000 m³. Do konce padesátých let byly také vybudovány dva úseky navazujících vodovodních přivaděčů, a to přivaděč Krásné Pole – Ludgeřovice a Krásné Pole – Záhumenice.

Téměř souběžně s trasou I. větve Kružberského skupinového vodovodu byla položena druhá se stejným profilem 1000 milimetrů, dlouhá 28 126 metrů, jejíž tlakový režim je rozdělen na dva úseky přerušovací komorou u obce Raduň. V návaznosti na úseky vybudované v padesátých letech plynule pokračovala výstavba přivaděčů do Karviné (řad Ludgeřovice – Vodojem Doubrava – Karviná Staré Město) a do Ostravy – Bělé a Studénky (řady Záhumenice – Bělá a Záhumenice – Butovice – Studénka). V areálu vodojemů v Ostravě – Bělé byla vybudována čerpací stanice, která dopravovala pitnou vodu přes Staříč do Chlebovic u Frýdku-Místku.

SmVaK Ostrava zapojeny do budování klíčové infrastruktury

Dvou významných staveb v oblasti budování a modernizace silniční sítě se v současnosti účastní SmVaK Ostrava.

Vodárenská společnost buduje vodohospodářské stavební objekty na silnici I 67 při stavbě dlouho plánovaného a očekávaného obchvatu Karviné, stejně jako na stavbě dálnice D 48 mezi Běloučkou a Rybím, která nahradí v současnosti již nevyhovující silnici I/48. Ta je klíčová pro napojení průmyslových oblastí v podhůří Beskyd na Polsko nebo jižní část naší země.

Obchvat Karviné

Hlavním dodavatelem stavby v Karviné je Skanska. Obchvat bude mít délku téměř tři kilometry a náklady na stavbu dosahují téměř 900 milionů korun, z nichž část bude alokována z prostředků Evropské unie. Komunikace bude sloužit jako jihozápadní obchvat Karviné pro dopravu ve směru Český Těšín – Bohumín a Ostrava. Odlehčí tak město od stávající transiitní dopravy, zvýší se plynulost jízdy bez ovlivňování křižovatkami a pěšími na současném průtahu. Sníží se také hluková a exhalanční zátěž pro obyvatele Karviné. Většina trasy navíc prochází územím ovlivněným hlubinným dobýváním černého uhlí v minulosti. Stavba byla slavnostně zahájena v červnu roku 2020, hotovo by mělo být do konce roku 2022.

Na trase buduje společnost SmVaK Ostrava sedm vodohospodářských staveb. „Zajišťujeme například vybudování odvodnění komunikace s napojením do kanalizačního přivaděče Alfa v délce 1124 běžných metrů. Vybudovali jsme například také přeložku zmiňovaného kanalizačního přivaděče s profilem DN 1000 v délce 68 běžných metrů včetně vybudování dočasného obtokového by-passu a vložení tří nových revizních šachet pro napojení odvodnění komunikace,“ popisuje Petr Grzonka z SmVaK Ostrava, který účast vodárenské společnosti v projektu řídí.

Vybudovány budou také dvě přeložky vodovodních řadů. První z nich v délce 71 metrů v litinovém provedení s profilem DN 150, shybkou pod Darkovskou mlýnkou a vložení do nové chráničky s profilem DN 400 v tělese obchvatu. Druhá přeložka vodovodního řadu z polyetylenu a přípojek má celkovou délku 46 metrů.

Další dvě přeložky se týkají kanalizační sítě. V prvním případě jde o přeložení stávající kanalizace v délce 15 běžných metrů do nově budované kanalizační sítě a vybudování výpustního objektu do koryta nově přeložené Darkovské mlýnky. V druhém případě jde o přeložku betonové kanalizace s profilem DN 800 v délce 18 běžných metrů, vložení dvou šachet a vybudování výpustního objektu do koryta nově přeložené

Darkovské mlýnky. Majetkovým správcem obou objektů je OKD.

Dálnice D 48

Budování dálničního úseku mezi Rybím a Běloučkou je klíčovým pro dokončení dálniční infrastruktury v regionu. Od hranic s Polskem pak bude chybět pro napojení dopravy na dálnici D1 u Hranic již jen obchvat Frýdku-Místku, který se právě buduje, a zkapacitnění obchvatu Nového Jičína. Daná dálnice je součástí VI. transevropského koridoru. Současná nevyhovující čtyřproudová silnice bez středního dělicího pásu a krajnic pro nouzové odstavení vozidla byla v minulosti místem řady tragických nehod, kapacitně a technickým stavem navíc nevyhovuje současným požadavkům.

Dálniční úsek má délku 17 kilometrů, vede Moravskoslezským a Olomouckým krajem. Plocha budovaných vozovek dosahuje téměř 373 tisíc metrů čtverečních, vybudováno bude 15 mostů s celkovou délkou 712,5 metru. Vybudováno bude 17 vodohospodářských objektů. Stavba byla zahájena na jaře roku 2021, hotovo by mělo být v roce 2023. Hlavním dodavatelem pro ŘSD je společnost COLAS. „Na dané stavbě máme na starosti čtyři objekty. Největším z nich je přeložka vodovodního řadu do litiny s profilem DN 200 v délce 456 běžných metrů v úseku dálnice u Loučky, která bude provedena otevřeným výkopem a na konci úseku zatažena protlakem včetně chráničky s profilem DN 400. Vybudujeme také přepradové potrubí z vodního zdroje v délce téměř 42 běžných metrů,“ vysvětluje Grzonka.

Řízeným protlakem budou provedeny také další dvě přeložky vodovodního řadu. První v délce 44,5 běžných metrů do litiny DN 300 a druhý do litiny DN 400 v délce 40 běžných metrů.

„Účast na stavbách podobného charakteru je pro nás velkou výzvou, motivací a také skvělou zkušeností v oblasti stavomontážních prací, na které klademe v segmentu neregulovaného byznysu stále větší důraz. Jde o cestu, jak dále rozvíjet naše aktivity mimo stěžejní oblast výroby a dodávek pitné vody nebo odvádění vody odpadní. Máme možnost se účastnit technicky zajímavých staveb a projektů, které dále rozšiřují naše know-how. Jsme přesvědčeni, že ho budeme moci opakovaně využít při podobně významných stavbách infrastrukturálního charakteru nejen v našem regionu,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Napouštění bazénů v roce covidu

Více než 260 domácností v regionu si loni nechalo dovézt vodu do bazénu cisternou SmVaK Ostrava. Rychlejší a efektivnější cesta zabraňuje případným problémům ve vodovodní síti i sousedským sporům. Zájem o službu je výrazný i během letošního léta, které s ohledem na doznívající pandemickou situaci řada lidí tráví doma nebo na chatách a chalupách.

Zahradní bazén je možné napouštět zdlouhavě z veřejné vodovodní sítě s rizikem řady nepříjemností, nebo zvolit pohodlnější a výhodnější cestu v podobě dovozu vody do bazénu cisternou SmVaK Ostrava. Tato varianta je výrazně rychlejší a nedotkne se negativně okolních odběratelů. Zájem o službu byl v uplynulých letech vysoký – předloni šlo o více než 300 navezených bazénů, loni o více než 260. Češi tím potvrzují pozici velmoci v počtu zahradních bazénů na počet obyvatel. Opatrnost je na místě také v případě napouštění bazénu ze studny. Je vhodné si nechat provést laboratorní rozbor, zda je voda k danému použití vhodná a nepředstavuje zdravotní riziko.

Covidová omezení

Vodárenská společnost zjednodušila a zpřehlednila cenovou politiku služby – kromě bezplatné zákaznické linky je možné využít jednoduchý poptávkový formulář na internetových stránkách www.smvak.cz v sekci Nabídka služeb. Na rozdíl od některých jiných tuzemských vodárenských společností se SmVaK Ostrava rozhodly nabízet službu také v letošním roce poznamenaném pokračující epidemií nového typu koronaviru. Ta je samozřejmě poskytnuta při přísném dodržení všech hygienických a bezpečnostních pravidel, aby bylo zdravotní riziko minimalizováno. Ať již jde o vybavení osobních ochranných pomůcek v podobě rukavic, ochrany dýchacích cest a odpovídajícího oblečení, nebo bezkontaktní způsob platby. Konec jara a dosavadní průběh léta potvrzují, že o tuto službu je mezi obyvateli moravskoslezského regionu velký zájem.

Česká republika je evropským premiantem z hlediska počtu bazénů na počet obyvatel. Teplejší počasí v uplynulých letech navíc vedlo k tomu, že lidé touží relaxovat u svých bazénů o několik týdnů dříve, než to bylo obvyklé v minulosti (letošní rok je v tomto ohledu výjimkou). Proto jich u domů v našich městech a vesnicích s rozšiřující se zástavbou stále přibývá. To platí i pro moravskoslezský region.

Svůj dopad na zvyšující se zájem o zahradní bazény má samozřejmě již druhé jaro a léto, které budeme trávit v době pandemie nového typu koronaviru a rizika onemocnění COVID-19. Omezení týkající se cestování vede k tomu, že lidé tráví více volného času u svých domů nebo na chalupách. Zájem o rekreační nemovitosti zároveň trhá i přes nejisté vyhlídky tuzemské ekonomiky rekordy.

Jak napouštět bazén?

Jak správně postupovat při napouštění zahradních bazénů? Které zásady dodržovat, aby se lidé vyhnuli zklamání v podobě zakalené vody nebo předešli problémům ve vodovodní síti, čímž mohou rozzlobit obyvatele celé lokality, kde bydlí? „Problémy mohou přijít v momentě, kdy se rozhodne větší množství odběratelů v lokalitě napouštět prostřednictvím přípojky bazén ve stejný čas, a lidé ho chtějí mít navíc napuštěný co nejrychleji. Při náhlém zvýšení odběru může dojít ke změnám hydraulických poměrů vyvolaným vysokou rychlostí proudění vody v potrubí. To má za následek uvolňování usazenin a zákal vody, který se může dostat do poměrně širokého okolí. Nárazové odběry mohou také způsobit pokles tlaku vody. To se negativně projeví u ostatních odběratelů, kteří mohou být omezeni v odběru ze sítě,“ říká ředitel vodovodů společnosti SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Nepříjemným situacím lze předejít dodržováním několika základních pravidel. Bazén je vhodné napouštět pozvolna, klidně několik dnů a ideálně mimo odběrové špičky. Nejlépe přes noc ve všední den. „Existuje ale pohodlnější a efektivnější řešení. Když si lidé nechají dovézt vodu do bazénu cisternou, vyhnou se nepříjemnostem, které mohou potenciálně nastat. Budou mít navíc jistotu, že nebudou omezovat své sousedy, a předejdou tím případným sousedským sporům. V loňském roce jsme ke spokojenosti našich odběratelů napustili více než dvě stě šedesát bazénů,“ vysvětluje Koníř.

Nejaktivnější byli v tomto ohledu obyvatelé Opavska, kteří si nechali loni napustit téměř 100 bazénů, naopak nejmenší zájem o tuto službu projevili lidé na Novojičínsku s téměř 40 napuštěnými bazény. Majitelé bazénu na Frýdecko-Místecku si nechali navézt vodu do 50 bazénů, na Karvinsku do 80.

Cena za napuštění se odvíjí od vzdálenosti od nejbližšího provozu SmVaK Ostrava, které službu poskytuje, a objemu bazénu. V případě, že je možné ho navézt jednou cisternou (průměrně 10 kubiků vody dle typu vozu), činí cena do vzdálenosti deseti kilometrů 1195 korun bez DPH. Opatrnost je na místě také v případě, že si lidé napouštějí bazén ze své studny. Je žádoucí si nejdříve nechat ve specializované laboratoři prověřit, zda je voda ke koupání vhodná. Obrátit se je možné například na laboratoře společnosti VodoTech (www.vodotech.cz).

„Kromě základních chemických ukazatelů, jako jsou hodnota pH nebo tvrdost vody doporučujeme sledovat i bakteriální znečištění, které by mohlo být příčinou nepříjemných kožních či zažívacích problémů. V případě vyšší tvrdosti vody také dochází k reakci s prostředky k dezinfekci vody a mohou se vysrážet některé kovy. To má za následek nejen tvorbu vodního kamene a povlaků na stěnách bazénů, ale třeba i nevhlednou barvu vody,“ říká vedoucí laboratoří společnosti VodoTech Pavla Veselá.

Suchá nádrž Jelení je bezpečná

Vodní dílo na Kobylím potoce bylo stavebně dokončeno v roce 2019. Poté následovala řada technicko-bezpečnostních měření, která prokázala jeho bezpečnost a provozuschopnost.

Nádrž rovněž obstála loni v červnu, kdy proběhla na Kobylím potoce krátká povodňová epizoda, během které bylo možno ověřit také skutečnou transformační funkci nádrže. Jelení patří k souboru opatření na horní Opavě a svým účinkem přispívá jak k tlumení regionálních povodní, tak přívalových srážek. Zároveň doplňuje klíčový prvek komplexního opatření, kterým je připravovaná nádrž Nové Heřminovy. V roce 2017 byly dokončeny suché nádrže Lichnov III a Lichnov V, v roce 2019 byla dokončena suchá nádrž Loděnice a suchá nádrž Choltický. Hráz nádrže Jelení leží 460 metrů nad soutokem s Adamovským potokem.

„Podmínkou pro bezpečné provedení zkušebního provozu a ověření technického stavu hráze a sdruženého objektu, byla vhodná hydrologická situace, resp. dostatečný přítok do nádrže. Proto jsme využili výrazných dešťových srážek v roce 2020 a tání sněhu na přelomu roku 2020-2021 k pozvolnému napouštění. Nejvyšší dosažená hladina byla na úrovni

518,75 metru nad mořem, maximální hloubka vody u sdruženého objektu byla 8 metrů, objem zadržené vody v nádrži dosáhl téměř 300 tisíc kubiků, což je zhruba 40 % celkového objemu,“ informoval vedoucí provozního odboru Povodí Odry Tomáš Skokan.

Bezpečnost na prvním místě

Během celé doby zkušebního provozu byla průběžně prováděna měření všech veličin technicko-bezpečnostního dohledu. „Porovnáním výsledků měření monitorovacích bodů velmi přesné nivelace na koruně hráze od roku 2019 do současnosti bylo zjištěno, že sedání hráze dosáhlo hodnoty maximálně 30 milimetrů, což je u hráze o výšce 14,9 metru zcela adekvátní,“ doplnil technický ředitel Břetislav Tureček.

Projekt na stavbu nádrže připravila společnost Pöyry Environment. Stavba nádrže byla započata v březnu 2017 a dokončena byla v červnu 2019. Celkový náklad činil 150 milionů korun. Akce byla financována ze státního rozpočtu České republiky prostřednictvím programu ministerstva zemědělství na podporu prevence před povodněmi III. Zhotovitelem bylo sdružení firem OHL ŽS, Metrostav a POHL.

Povodí Odry se podílí na vzniku cyklostezek a jejich údržbě

S ohledem na terénní poměry a okolní krajinu se cyklostezky často budují podél toků a zátop vodních děl. Většina stezek je pak vedena po pozemcích a vodních dílech, převážně pak po ochranných říčních hrázích ve správě Povodí Odry, které významným způsobem přispívá k jejich realizaci a současně provádí údržbu.

Údržba doprovodné zeleně kolem vodních děl a toků představuje jednu z hlavních údržbových činností vodohospodářů během jarního a letního období v celém území povodí. Na kosení trávy na hrázích a na nich vedených cyklostezek podél vodních toků vodohospodáři vynakládají ročně přes 10 milionů korun.

Plány do budoucna

Skvělými příklady jsou cyklostezka z Ostravy do Beskyd podél řeky Ostravice a Morávky, stezky kolem Odry přes Ostravu do Bohumína,

stezka z Ostravy kolem řeky Opavy až do Jeseníků, cyklotrasu podél dolní Olše nebo cyklostezku podél vodní nádrže Olešná u Frýdku – Místku. A připravují se další významné stezky, jako například ty kolem zátopy Žermanické nádrže a Slezské Harty nebo připravované nádrže Nové Heřminovy.

„Občané a návštěvníci Moravskoslezského kraje v hojné míře využívají hustou síť cyklostezek a cyklotras, které byly v posledních 20 letech zhotoveny. Přátelský přístup Povodí Odry znamená pro všechny jeho zaměstnance řadu výzev jak bezpečnostních a provozních, tak během provádění údržby a oprav těchto vodních děl primárně určených k ochraně proti povodním a k zásobení vodou výrobních podniků našeho kraje. Proto si dovoluujeme všechny uživatele stezek pro cyklisty požádat o respekt a pochopení při naší prováděných opravách vodních děl, kosení říčních hrází a ploch kolem nádrží a vzájemnou ohleduplnost pro jejich bezpečné využívání,“ řekl technický ředitel Povodí Odry Břetislav Tureček

Pomoc na místě katastrofy

Tornádo, které zasáhlo 24. června večer obce na pomezí Břeclavska a Hodonínska, si vyžádalo šest lidských obětí, poničeno bylo také asi 1 200 staveb (například Člověk v tísni uvádí dokonce 1 600 budov), velký počet stromů nebo vozidel. Škody byly předběžně vyčísleny na 15 miliard korun, ke zbourání bylo určeno asi 200 domů. Kriticky zasaženo bylo sedm obcí.

Přírodní katastrofa vyvolala vlnu lidské solidarity spočívající v organizaci veřejných sbírek, ale také pomoci tisíců dobrovolníků a řady neziskových organizací přímo v zasažených obcích.

Do zasažené oblasti vyjela s organizací ADRA také zaměstnankyně technického útvaru SmVaK Ostrava Květa Przywarová, která dobrovolnický pomáhala v Moravské Nové Vsi. V této obci bylo tornádem poškozeno nejvíce domů. Z celkem 370 jich bylo k demolici určeno 30. Zničena byla také střecha a část věže Kostela svatého Jakuba Staršího, nebo dva penziony a hospoda. V poničeném agrodružstvu zahynulo nejméně 80 byků.

„Do oblastí zasažené tornádem jsem odjela 28. června a byla jsem tam s krátkou přestávkou dva týdny. Odjížděla jsem v neděli 11. července. S Adrou jezdím do míst krizových událostí již více než 20 let, posledních 12 let jako koordinátor. Pomáhala jsem například během povodní na Novojičínsku, Liberecku, v Praze a okolí, nebo v uprchlickém kempu Slavoní Brod pro chorvatskou pobočku naší organizace,“ vysvětluje Przywarová.

Monitoring potřeb

První týden představoval hlavní náplň její pomoci monitoring potřeb zasažených s důrazem na finanční oblast. „První dny jsem chodila dům po domu a vedla rozhovory se zhasaženými, abychom měli přehled, co skutečně v této těžké situaci potřebují. Od poloviny týdne jsem tento monitoring koordinovala. Jednalo se o rozhovory se zasaženými, případně krizovou intervencí, pokud byla vyžadována. V tom mi je užitečný výcvik v komplexní krizové intervenci,“ přiblížila Przywarová.

V druhém týdnu byla ADRA obcí požádána, aby koordinovala činnost dobrovolníků na místě. To představovalo především párování nabídky a poptávky po dobrovolnících. Nadále byl prováděn dodatečný monitoring potřeb. Samotná ADRA v prvním kole finanční pomoci podpořila částkou 150 tisíc korun majitele 202 domů. Následoval dodatečný monitoring pro další kolo finanční pomoci. „Tím, že naše organizace spolupracuje s dalšími osmi neziskovkami, které se podílí na finanční pomoci, podklady pro monitoring neslouží pouze nám, ale také dalším neziskovkám, které takto v Moravské Nové Vsi působí. Jedná se například o Nadaci Via, pokud bude potřeba, také Člověka v tísni,“ vysvětluje Przywarová, která ze stanovíště organizace ADRA koordinovala činnost dobrovolníků a případně techniky, která tuto činnost podporovala. Jednalo se například o nakládku a vyvážení kontejnerů nebo převoz materiálu. Podle jejích slov šlo až o dvanáct hodin dobrovolnického nasazení denně.

Rozsah katastrofy

Potřebná byla s ohledem na situaci také psychologická pomoc zasaženým. Ta byla zpočátku zajišťována psychology hasičů a policie, postupně byla předána Červenému kříži a spolupracujícím odborníkům. Úkolem Adry bylo propojovat potřeby zasažených s psychologem.

„Jaká byla situace po katastrofě přímo na místě? Tím, že jsem byla v Moravské Nové Vsi dvakrát s malou pauzou mezi pobyty, měla jsem možnost vidět, jak se situace mění přímo na místě. Když jsem na místo přijela podruhé, viděla jsem, že některé demolice staveb již proběhly. Tam, kde byl ještě před pár dny dům, byla najednou díra v zemi. Vidět demolice na živo je drsný zážitek, který se těžko popisuje slovy. A když člověk vidí, jakým způsobem a neskutečnou silou tornádo udeřilo, a především slyší příběhy postižených, uvědomí si neskutečnou sílu přírody, kterou přes všechny nesmyslné a násilné snahy člověk nedokáže spoutat, ani její chování přesně odhadnout. Uvědomí si, že je nezbytná pokora, která nám často v tomto ohledu chybí,“ uzavírá Przywarová.

Inovátorská soutěž v plném proudu

Sedmnáct nápadů inovátorů nebo inovátorských týmů zaměstnanců SmVaK Ostrava bylo přijato v prvním ročníku soutěže Aqualia Innovation Awards. O tom, zda některý z nich bude vyhlášen mezi nejpřínosnějšími za celou mateřskou skupinu, bude rozhodovat odborná komise ve Španělsku.

Aby byli zaměstnanci nejvýznamnější vodárenské společnosti v moravskoslezském regionu motivováni své návrhy do mezinárodní soutěže podávat, zajistily pro ně SmVaK Ostrava překlad navrhovaných zlepšení do angličtiny nebo španělštiny. Zároveň byly vyhlášeny odměny pro účastníky na úrovni SmVaK Ostrava, kde o nejpřínosnějších návrzích rozhodovala také speciální komise.

Motivace v SmVaK

„Rozhodl jsem se podpořit tuto aktivitu, kterou považuji za velmi významnou, také v naší společnosti vyhlášením speciální prémie pro navrhovatele nejzajímavějších inovací. Přírůstek návrhů a rozdělení cen posoudila komise složená z odborných ředitelů pro jednotlivé segmenty naší činnosti, aby byl proces co nejtransparentnější. Výsledky byly vyhlášeny ve stejný den jako na úrovni celé skupiny, tedy 27. července. To, že jsme obdrželi 17 inovativních podnětů a nápadů, považuji za velký úspěch s ohledem na to, že se jedná o první ročník soutěže a na přípravu přihlášek nebylo příliš času,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Ten zároveň upozorňuje na to, že ve společnosti je již řadu let implementován program Trvalého zlepšování a je velkou chybou, že se do něj zaměstnanci průběžně aktivněji nezapojují. Na tuto oblast proto bude kladen v dalším období zvýšený důraz, aby zaměstnanci získali motivaci sdílet své nápady a podněty, které mohou učinit práci méně namáhavou, efektivnější a bezpečnější napříč celou společností.

Nejpřínosnější návrhy

Jako nejpřínosnější byl vyhlášen návrh frýdecko-místeckého provozu vodovodních sítí s názvem Cisternový přívěs s pitnou vodou. Na druhé příčce se umístil návrh Vítězslava Soukupa týkající se opatření, které umožní efektivnější fungování čistírny odpadních vod v Albrechticích u Českého Těšína během srážkových období. „V období deštů mají šneková čerpadla na vstupu do čistírny vyšší výkon v litrech za sekundu, než je biologická linka schopna zvládnout. Z toho důvodu dochází k vyplavení aktivačního kalu, který je nutné znovu navézt a nechat zapracovat. V současnosti je regulace množství odpadních vod prováděna manuálně pomocí nožových stavítek ve vstupní čerpací stanici. Tato regulace je nepřesná, pro obsluhu fyzicky namáhavá a při této činnosti je vyšší riziko vzniku pracovního úrazu. Několikadenním měřením bylo zjištěno, že pomocí frekvenčních měničů jsme schopni provést plynulou regulaci otáček šnekových čerpadel, a tím zároveň regulovat množství odpadních vod na přítoku do čistírny. Ve vstupní čerpací jínce před šnekovými čerpadly se umístí ultrazvukové měření snímání hladiny. Tímto způsobem bude snímána hladina v jínce a v případě navýšení hladiny bude automaticky odeslán signál do frekvenčních měničů čerpadel a dojde k omezení otáček šnekových čerpadel,“ vysvětluje princip svého návrhu jeho autor Vítězslav Soukup.

Dodávky v extrémní situaci

Bronzové ocenění si zasloužil návrh bíloveckého střediska vodovodních sítí týkající se rozmrazování a čištění potrubí v terénu. „Nápad vznikl za účelem potřeby řešení v krátké době obnovy dodávky pitné vody v souvisejícím spotřebišti, případně u jednotlivých koncových odběratelů, u kterých došlo vlivem extrémních zimních klimatických podmínek v období dlouhotrvajících mrazů k zamrznutí vody v potrubí a přerušení dodávky. Tento problém může postihnout exponovaná místa, jakými jsou

potrubní přemostění, případně úseky potrubí, u kterých nebyla dodržena výška jeho krytí,“ vysvětluje vedoucí daného střediska Karel Černík.

Posledním oceněným je tým zaměstnanců ze střediska Ostravského oblastního vodovodu v Ostravě – Krásném Poli s návrhem týkajícím se bezpečnějšího a méně pracného stáčení provozních chemikálií v objektech akumulací pitné vody.

Finanční ohodnocení nejpřínosnějších návrhů:

1. Cena: 10 000 Kč
2. Cena: 7 000 Kč
3. Cena: 5 000 Kč
4. Cena: 3 000 Kč

Vítězný návrh v praxi

Chytré řešení kolegů z Frýdku-Místku

Vzhledem ke skutečnosti, že na středisku vodovodních sítí ve Frýdku-Místku dosloužila po letech spolehlivého fungování autocisterna a jsou situace, kdy provoz potřebuje tlakovou vodu, přišli zdejší zaměstnanci s řešením, kdy upravili cisternový přívěs za vozidlo. „Na standardně vyráběný přívěs jsme připevnili malou domácí vodárnu společnosti Grunfos vyráběnou pod obchodní značkou Scala2. Ta je schopná tlakovou vodu vyrobit. Díky frekvenčnímu měniči, integrované tlakové nádobě je při minimálním hluku (47dB) schopna dodávat vodu v množství 1,3 litru za sekundu pod tlakem až 0,45 Mpa. Vzhledem k napájecímu napětí 220V ji lze s přenosnou centrálou používat i v místech bez dodávky elektrického proudu. Její využití je tak velmi rozmanité. Naším záměrem bylo vyrobit zařízení pro náhradní zásobování citlivých odběratelů s nižší spotřebou vody v době odstávek vodovodního potrubí - jedná se například o pekárny, zubaře, školy a podobně,“ vysvětluje vedoucí provozu vodovodních sítí ve Frýdku-Místku Vladimír Kundrát.

CM Scala FM, jak zní pracovní název zařízení, lze využít například také na tlakování nových potrubí, jako mobilní tlakovou stanicí, na oplach vozovky po poruše a při dalších provozních situacích. „Hned druhý den po dokončení zařízení jsme bez problémů zásobovali mateřskou školu ve Frýdlantu nad Ostravicí, kterou jsme nestačili díky odpolední poruše předem informovat o odstávce. Za 10 minut bylo zařízení napojeno na instalaci a 60 dětí a personál měly stejný komfort v dodávce pitné vody jako při standardním režimu,“ popisuje Kundrát.

Projekt Mobily pro všechny ve finále

Téměř 430 chytrých mobilních telefonů bylo vydáno od léta loňského roku zaměstnancům, kteří firemním telefonem do té doby nedisponovali. Zbývajících 130 telefonů bude vydáno v průběhu letošního léta, čímž skončí první část projektu. Technicko-administrativní pracovníci jsou již vybaveni smartphony všichni.

„Dovybavování mobilními telefony bylo v první fázi zaměřeno na kolegy, kteří nemají žádný mobilní telefon, případně pouze tlačítkový či hodně zastaralý a pro dnešní dobu již nevyhovující. Cílem je dosáhnout stavu, aby každý zaměstnanec disponoval chytrým telefonem a mohl například využívat aplikace, které byly prozatím dostupné pouze z počítače. Jedná se například o MS Outlook pro využívání firemní e-mailové schránky, MS Teams na videokonference, schůzky, volání nebo chat v naší společnosti, MS Office anebo MS OneDrive, který umožní přístup k firemním dokumentům. Zároveň se aktuálně vyvíjejí aplikace na míru přímo pro nás. Jedná se například o aplikaci Zakázky, která pracuje s platebním terminálem a umožňuje výběry plateb a akceptaci platebních karet. Dále se začíná rozvíjet aplikace, která by měla odstranit papírovou formu a vyplňování pracovních činností se provádí v mobilním telefonu,“ vysvětluje organizačně-správní ředitel Petr Šváb.

Pracovní vs. soukromé

Všechny zmiňované aplikace využívají vnitřní data. Proto je nezbytné telefony odpovídajícím způsobem zabezpečit. Z tohoto důvodu se začal využívat MDM (mobile device management). Ten po registraci mobilního zařízení do systému rozdělí mobilní telefon na dva profily – Osobní a Pracovní. Ty jsou od sebe striktně odděleny.

Osobní profil zůstává pod plnou správou uživatele a plně zachovává uživatelské soukromí. Pracovní profil je pod správou oddělení IT, je zabezpečen antivirem a jsou do něho distribuovány firemní aplikace. Implementací tohoto řešení může zaměstnanec využívat firemní mobilní telefon také pro soukromé účely.

Jaké jsou hlavní důvody pro ojedinělý projekt?

1. Zvýšení úrovně interní komunikace a poskytnutí totožných informací pro všechny zaměstnance, nejen pro ty, kteří jsou vybaveni prostředky výpočetní techniky. Jako příklady jmenujeme náhledy na docházku, na osobní data a svůj výplatní lístek, případně na informace z intranetu.
2. Snížení administrativní zátěže a postupné zavedení vybraných mobilních aplikací do terénu. Jako první jmenujeme aplikaci Plánování práce, kdy se zadávání úkolů nebude muset tisknout a ušetří čas zaměstnanců v provozních střediscích.
3. Zvýšení úrovně bezpečnosti při práci – každý zaměstnanec bude mít v případě neočekávané události možnost okamžitě reagovat a řešit nejen tyto situace ze služebního mobilního telefonu. To oceníme nejen v době pandemií.
4. Vybavení chytrými telefony zaměstnancům představuje benefit v podobě měsíčního paušálu na volání, sms a datové služby. Za přiměřený a jednotný poplatek mohou zaměstnanci využít telefon také k soukromým účelům.
5. Důvodem jsou úspory, zejména postupným rušením pevných linek, ale i sjednocenými mobilními tarify a optimalizací cen od dodavatele.

Došlo na naši adresu

Podobné e-maily, které dorazí na adresu společnosti, nám dělají radost. Je zřejmé, že lidé v oblastech, kde působíme, oceňují profesionalitu, pracovní nasazení i prozákaznický přístup zaměstnanců SmVaK Ostrava.

Dobrý den,

tímto bych chtěl poděkovat vedoucímu a montážním pracovníkům v obvodu Opava za rychlé odstranění havarijního stavu a profesionální přístup na vodovodní přípojce v rodinném domě na adrese Školní XXX, Malé Hoštice.

S přáním pěkného dne
Lukáš K.

Dobrý den, vážená společnosti,

dovolte mi vyjádřit poděkování paní Barboře Švábové za její velmi zodpovědný a lidský přístup k práci. Její zájem o nás klienty, její profesionální nasazení a její smysl pro detail je v dnešní uspěchané a netečné době velmi vzácný a obdivuhodný. Budu firmě velmi vděčná, když oceníte práci paní Švábové. Díky takovým pracovníkům budí Vaše firma u nás klientů důvěru.

Děkuji, s pozdravem
Ing. Zdeňka Z.
Na Nábřeží XXX, 736 01 Havířov.

Proběhlo školení etického kodexu

Během prvního pololetí proběhlo ve společnosti první z řady pravidelných školení týkající se problematiky zavádění compliance programu, konkrétně pak jeho základního dokumentu – Etického kodexu FCC. To proběhlo online formou, kdy byla využita nově vzniklá platforma vhodná k tomuto účelu s názvem FCC Campus, která je jednotná pro celou naši skupinu.

Školení bylo v této fázi povinné pro ty pracovníky SmVaK Ostrava a dalších společností ve Skupině FCC (Aqualia Infraestructuras Inže-

nyring a VodoTech), kteří disponují firemní emailovou adresou, což u nich vytváří předpoklad, že při výkonu své pracovní pozice komunikují za společnost navenek se třetími osobami.

95 % zaměstnanců absolvovalo toto školení úspěšně. Pokud vezme v potaz celkovou náročnost období určeného omezení v souvislosti s pandemií nového typu koronaviru, ve kterém toto školení probíhalo, jedná se o skvělý výsledek. Pro nově přicházející zaměstnance, či ty, kteří se školení v daném období z různých příčin nemohli zúčastnit, je plánováno další kolo školení s touto tematikou, a to na začátek posledního kvartálu tohoto roku.

Zázrak voda v opavské základní škole

Celý uplynulý školní rok poznamenaný ve velké části omezeními souvisejícími s pandemickou situací v důsledku šíření nového typu koronaviru se děti v Církevní základní škole svatě Ludmily v Opavě zabývaly vodní tematikou. Platilo to pro všechny ročníky od první do páté třídy, které v této škole navštěvují téměř čtyři desítky žáků.

Projekt s názvem Zázrak voda byl ukončen poslední pondělí školního roku 28. června na zahradě opavské pobočky této školy Vodní zahradní slavnosti se zábavným programem pro děti, ale také hledáním kešek s úkoly týkajícími se vody, které mohly přinést nejúspěšnějším drobné ceny. Děti se zabývaly koloběhem vody, jejím významem pro člověka a přírodu, zásobováním pitnou vodou v našem regionu a odváděním a čištěním vody odpadní. Zkoumaly také způsoby, jak s vodou zachá-

zet efektivně a šetrně a jak chránit vodní zdroje před znečištěním.

Zahradní slavnosti předcházelo dopoledne, kdy o vodních zdrojích, výrobě a distribuci pitné vody v regionu a odvádění a čištění vody odpadní dětem vyprávěl mluvčí SmVaK Ostrava Marek Síbrt. „Byl jsem velice příjemně překvapený pozorností, kterou děti připravenému povídání věnovaly. Bylo jednoznačné, že projektová výuka byla vedena správným směrem, protože například děti ve třetí až páté třídě, kteří tvořily druhou skupinu, měly velmi dobrou představu o tom, odkud pochází voda, kterou doma pijí, jak vodou neplýtvat, nebo jaké předměty a látky rozhodně není vhodné házet nebo vylévat do odpadu v kuchyni nebo do záchodu. Asi nejlepším měřítkem toho, že je téma bavilo, bylo to, že byly velmi aktivní, měly řadu dotazů a doplnění. A nepozornost začaly projevovat jen minimálně ke konci programu,“ popisuje Marek Síbrt.

Z první ruky vydává: SmVaK Ostrava a.s., 28. října 1235/169, 709 00 Ostrava - Mariánské Hory • šéfredaktor: Mgr. Marek Síbrt • předseda výkonné redakční rady: Ing. Anatol Pšenička • redakční rada: Ing. Milan Koníř, Ing. Petr Šváb • grafická úprava: alesnowak.cz • kontakt: marek.sibr@smvak.cz • evidenční číslo: MK ČR E 22377

Dejte o sobě
vědět ve světě
vodarenstvi.cz

Vzdělávací a informační portál:
vše o nejcennější surovině na jednom místě

Nabídka spolupráce s portálem www.vodarenstvi.cz

KDO JSME?

- Nejvýznamnější vodárenský server v České republice nabízí spolupráci Vaší společnosti
- Nezávislý zdroj informací a zpravodajství o oboru obsahující sekce pro laiky, odborníky, techniky i management
- Přináší každodenní zpravodajství z České republiky i ze zahraničí
- 10 tisíc přístupů měsíčně
- Nová grafická i obsahová podoba portálu od února 2017
- Portál s podporou vodárenských společností a dalších oborových organizací (SOVAK ČR a další) provozuje nezisková organizace zaměřující se na vzdělávání EduLudus (www.eduludus.cz)
- Záběr portálu se postupně rozšiřuje o další sekce
- Portál je aktualizován na každodenní bázi několika příspěvky

CO NABÍZÍME?

- Partneři můžou inzerovat formou banneru s proklikem na vlastní korporátní nebo produktové stránky
- Je možné zadávat textovou placenou inzerci a PR články
- Jako protiplnění server mimo jiné zveřejní informace o novinkách, aktuálním dění nebo technických řešení partnerů. Zasláné podklady jsou redakci upraveny do novinářské podoby dle domluvy s klientem
- Ceny jsou stanoveny dle individuální domluvy v závislosti na dlouhodobosti kampaně, rozsahu inzercie a dalších parametrech
- Inzerce již od 3 000 Kč za banner měsíčně dle dohody
- O vašich produktech, službách a aktivitách se dozvědí všichni, kdo působí v českém vodárenství, ale také laická veřejnost

Stavomontážní práce ve vysoké kvalitě a za zajímavou cenu od SmVaK Ostrava!

- Nabízíme stavební a montážní práce spolu s komplexní dodávkou materiálu
- Disponujeme potřebným technickým vybavením a vysoce kvalifikovanými pracovníky s potřebnými osvědčeními a zkouškami
- Řídíme se přísnými standardy z hlediska spolehlivosti a kvality
- Používáme materiály splňující přísné technické i hygienické standardy
- Zaručujeme bezproblémové předání díla pro udělení kolaudačního souhlasu
- Přerušeni dodávky pitné vody koordinujeme s provozovatelem
- Společnost disponuje vlastní akreditovanou laboratoří pro analýzu vody

Co umíme a nabízíme

- Zpracování projektové dokumentace pro všechny stupně stavebního řízení
- Montážní práce v oblasti vodovodů a kanalizací
- Výkopové práce
- Stavební práce v oblasti vodovodů
- Výměny vodoměrů

Provádíme

- Výstavbu nových vodovodních řadů, zajištění potřebných podkladů pro kolaudaci, zajištění provozování vystavěných řadů
- Výstavbu suchovodů – operativní řešení v případě potřeby zásobování vodou – včetně podkladů potřebných pro zprovoznění
- Výstavbu přeložek vodovodů včetně zajištění podkladů a předání díla
- Protlaky pod komunikacemi
- Výměny vodovodních přípojek – včetně výkopových prací a administrativy
- Rekonstrukce vnitřních vodovodů uložených v zemi
- Opravy stávajících technologií v manipulačních prostorách šachet a vodojemů
- Opravy havárií vodovodních řadů včetně provádění výkopových prací, zajištění vyjádření existence sítí ostatních správců

Zajistíme

- Výměny vodoměrů – přezkoušení včetně demontáže a osazení nového, komunikace s odběrateli, vyhotovení plánu výměn pro obce (včetně operativního zapůjčení vodoměrů po dobu oprav)
- Pronájem vodoměrů
- Výstavbu požárních odběrů – hydrantů včetně vodoměrné šachty

Kontakty:

Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.
28. října 1235/169, 709 00 Ostrava – Mariánské Hory
Zákaznická linka: 800 292 400
E-mail: stavby@smvak.cz

Cenovou nabídku připravíme přímo na míru na základě Vašich požadavků!